

דף נד.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' תרומות פט"ז ה"ד

כָּבֵד בְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת אֲסוּרֵי מֵאֲכָלוֹת שֶׁהַמֶּחֱמֵץ וְהַמֶּתֶבֶל
אוֹסֵר בְּכָל שָׂהוּא. לְפִיכָךְ אִם רִסַּק תַּפּוּחַ שֶׁל תְּרוּמָה
וְנִתְּנוֹ לְתוֹךְ הָעֶסָה וְהִחְמִיצָה כָּל הָעֶסָה מְדַמְּעֵת וְאַסוּרָה
לְזָרִים:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פי"א הי"ד

גְּבֻלָּה בְּמִים וְקֶמֶץ כְּשֶׁרָה. ^ה לֹא נֶאֱמַר 'חֲרֻכָּה' אֶלָּא
מִשְׁמָן:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ד ה"ט

בְּשֹׁר הָעֵגֶל ^ו שְׁנֵת־פַּח וּבְשֹׁר זִקְנָה שְׁנֵת־מַעֲטָה מִשְׁתַּעֲרִין
כְּמוֹת שֶׁהֵן:

הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פי"ד ה"ד

כְּזִית חֵלֶב ^ז אוֹ גְּבֻלָּה אוֹ פֶּגֶז אוֹ נוֹתֵר וְכִיּוֹצָא בָּהֶן
שֶׁהִנִּיחוּ בַּחֲמָה וְנִתְּמַעַט. הָאוֹכֵלוֹ פָּטוּר. חֲזֵר וְהִנִּיחוּ
בִּגְשָׁמִים וְנִתְּפַח חֵיבִין עָלָיו כָּרֵת אוֹ מִלְּקוֹת. הִזָּה פָּחוֹת

ה. כסף משנה: גבולה במים וקמץ כשירה וכו'.

ו. כסף משנה: (ז-ט) עלי בצלים וכו'. בפרק ב' דעוקצין: פת סופגנין וכו'. שם: בשר העגל
וכו'. בפ"ב דעוקצין:

ז. כסף משנה: כזית חלב וכו' שהניחו בחמה וכו' חזר והניחו בגשמים ונתפח וכו'. בפ"ג
דטהרות (מ"ד). ומה שכתב היה פחות מכזית מבתחלה וכו'. בר"פ כל המנחות באות מצה
(דף נ"ג):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרם
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

מִכְזִּית מִבְּתָחָלָה וְנִתְפַּח וְעָמַד עַל כְּזִית אָסוּר וְאֵין לוֹקִין
עָלָיו:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ד ה"ו

כְּזִית חָלָב וְדָם ה' וְנוֹתָר וּפְגוּל שֶׁהִנִּיחַן בַּחֲמָה וְנִתְמַעְטוּ
אֵין חִיבִין עָלֶיהֶן כָּרֶת. הִנִּיחַן בַּגְּשָׁמִים וְנִתְפַּחוּ חֲזָרוּ
לְכָמוֹת שֶׁהָיוּ. בֵּין לְטֻמְאָה חֲמוּרָה בֵּין לְטֻמְאָה קְלָה בֵּין
לְאָסוּר:

שו"ע יו"ד סימן שלא פיעה עו

עין משפט ז.

פ.א. אין מעשרין מאומד אלא במדה ומשקל או במנין ט, והמדקדק
בשיעור משובח, והמרבה י במעשרותיו, מעשרותיו מקולקלין שהרי
טבל מעורב בהם ופירותיו מתוקנים.

דף נד:

הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ד ה"ו

עין משפט א.ב.

עיין לעיל דף נד. עין משפט ד

ח. כסף משנה: (ה-ו) כביצה אוכלים טמאים וכו' עד חזרו לכמות שהיו. בפרק ג' דטהרות
ובפ"ד מהלכות שאר אבות הטומאה נתבאר דין זה יפה בדברי רבינו ורבינו קיצר כאן
וסמך על מ"ש שם:

ט. כל מין לפי מה שרגילין בו מדה או משקל או מנין.

י. גם הממעיט פירותיו טבלים ע"כ ידקדק בשיעוריו.

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ד ה"ה

כְּבִיצָה אֹכֵלִין טִמְאִים שֶׁהִנִּיחַן בַּחֲמָה וְנִתְמַעְטוּ אֵינָן
מִטִּמְאִים. וְכֵן כְּזִית מִן הַמֵּת אוֹ מִן הַנֶּבֶלָה וְכַעֲדָשָׁה מִן
הַשָּׂרִץ שֶׁהִנִּיחַן בַּחֲמָה וְנִתְמַעְטוּ טְהוֹרִין:

עין משפט ד.ה.

הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ד ה"ו

עין לעיל דף נד. עין משפט ד

הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פי"ד ה"ד

כְּזִית חֵלֶב * אוֹ נֶבֶלָה אוֹ פֶּגוּל אוֹ נוֹתֵר וְכִיּוֹצָא בָּהֶן
שֶׁהִנִּיחוּ בַּחֲמָה וְנִתְמַעְטוּ. הָאוֹכְלוֹ פָּטוּר. חֲזֵר וְהִנִּיחוּ
בַּגִּשְׁמִים וְנִתְפַּח חֲזִבִּין עָלָיו כָּרֵת אוֹ מְלָקוֹת. הִיא פָּחוֹת
מִכְּזִית מִבְּתַחֲלָה וְנִתְפַּח וְעָמַד עַל כְּזִית אָסוּר וְאֵין לוֹקִין
עָלָיו:

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' תרומות פ"ה הי"ח

אֵין תוֹרֵמִין שְׁבָלִים עַל הַחֲטִים. * וְזִיתִים עַל שָׁמֶן.
וְעֲנָבִים עַל יֵין. וְאִם תָּרַם אֵינָהּ תְּרוּמָה גִּזְרָה שְׁמָא יִטְרִיחַ

כ. כסף משנה: כזית חלב וכו' שהניחו בחמה וכו' חזר והניחו בגשמים ונתפח וכו'. בפ"ג
דטהרות (מ"ד). ומה שכתב היה פחות מכזית מבתחלה וכו'. בר"פ כל המנחות באות מצה
(דף נ"ג):

ל. כסף משנה: אין תורמין שבליים על החטים וכו'. ומ"ש וזיתים על השמן וכו' עד לעשותן
צמוקים. משנה פ"ק דתרומות ופ' כל המנחות באות מצה: וכן תורמין מזיתי שמן וכו'
על שאינו מבושל. משנה פרק שני דתרומות (משנה ו'): ומה שכתב מן הצלול וכו'. תוספתא
פרק רביעי אלא שבתוספתא כתובה בחילוף והוא טעות סופר. ומה שכתב מתאנים על גרוגרות
וכו'. ירושלמי פרק שני דתרומות ותוספתא פרק רביעי. ומה שכתב ותורמין חטים על הפת
וכו'. תוספתא דתרומות בפרק רביעי אלא ששם כתוב אבל לא פת על החטים אלא לפי

הַפֶּה לְדֶרֶךְ וְלִכְתֹּשׁ. אֲבָל תּוֹרְמִין שָׁמָּן עַל הַזֵּיתִים
הַנִּכְבָּשִׁין וַיֵּין עַל עֲנָבִים לַעֲשׂוֹתָן צְמוּקִין. לָמָּה זֶה דּוֹמֶה
לְתוֹרֵם מִשְׁנֵי מִינֵין שְׂאִינָן כִּלְאִים זֶה בָּזָה מִן הַיָּפָה עַל
הָרַע. וְכֵן תּוֹרְמִין מִזֵּיתִי שָׁמָּן עַל זֵיתִי כָּבֵשׁ. אֲבָל לֹא
מִזֵּיתִי כָּבֵשׁ עַל זֵיתִי שָׁמָּן. מִיֵּין שְׂאִינֹו מְבָשָׁל עַל
הַמְּבָשָׁל. אֲבָל לֹא מִן הַמְּבָשָׁל עַל שְׂאִינֹו מְבָשָׁל. מִן
הַצָּלוּל עַל שְׂאִינֹו צָלוּל. אֲבָל לֹא מִשְׂאִינֹו צָלוּל עַל
הַצָּלוּל. מִתְּאֲנִים עַל גְּרוּגָרוֹת בְּמִנְיָן. מְגֻרְגָרוֹת עַל
הַתְּאֲנִים בְּמִדָּה. אֲבָל לֹא תְּאֲנִים עַל גְּרוּגָרוֹת בְּמִדָּה. וְלֹא
גְּרוּגָרוֹת עַל הַתְּאֲנִים בְּמִנְיָן. כִּדִּי שְׂתֵרֵם לְעוֹלָם בְּעֵין
יָפָה. וְתוֹרְמִין חֲטִים עַל הַפֶּת. אֲבָל לֹא מִן הַפֶּת עַל
הַחֲטִים לְפִי חֲשָׁבוֹן. וּבְכָל יָלוּ אִם תֵּרֵם תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה:

הרמב"ם הל' מעשה פ"א הי"ד

עין משפט ז.

אֵין מַעֲשִׂינָן בְּאֶמֶד ^מ אֶלָּא בְּמִדָּה אוֹ בְּמִשְׁקָל אוֹ בְּמִנְיָן.
וְכָל הַמְּדַקְדֵּק בְּשַׁעוֹר מְשַׁבַּח. וְהַמְּרַבֵּה בְּמַעֲשֵׁרוֹת
מַעֲשֵׁרוֹתָיו מְקַלְקֵלִין שְׁהָרִי הַטָּבֵל מְעַרְבֵּב בָּהֶן. וּפְרוּתָיו
מְתַקְנֵין:

חשבון ומצאתי כתוב שכך הגירסא בספרי רבינו המוגהים ונראה שהטעם מפני שהחטים
נקראים יפה מפני שהם מתקיימים יותר מהפת ועוד שהחטים יכול לעשות פת אם ירצה
והפת אינו יכול להחזירו חטים:

מ. כסף משנה: אין מעשרין באומד וכו'. בפירקא קמא דאבות. ומה שכתב וכל המדקדק
בשיעור וכו' משנה פרק רביעי דתרומות (משנה ו'): והמרבה במעשרות וכו'. בפרק מי
שהוציא והו' עלה נ' ופרק כל המנחות באות מצה (מנחות דף נ"ד):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט זז.

הרמב"ם הל' תרומות פ"ג ה"ד

אין תורמין תרומה זו לא במדה ולא במשקל ולא
במנין לפי שלא נאמר בה שעור אלא אמד ומפריש
בדעתו כמו אחד. אבל תורם הוא את המדוד ואת
השקול ואת המנוי. ולא יתורם בסל ובקפה שמדתן
ידועה. אבל תורם הוא בהן חצין או שלישן. ולא יתורם
בסאה חציה שהחציה מדה:

ג. כסף משנה: אין תורמין תרומה זו וכו' עד שהחציה מדה. משנה בפ"ק דתרומות (משנה
ז') ויהיב טעמא בירוש' משום שנאמר ונחשב לכם תרומתכם במחשבה אתה תורם ואי
אתה תורם במדה במשקל ובמנין. והראב"ד כתב על דברי רבינו לא מן השם הוא זה וכו'.
ואיני יודע למה כתב לא מן השם הוא זה שהרי מה שנתן רבינו טעם לפי שלא נאמר בה
שיעור הוא יסוד מוסד לכל מה שיאמר בזה שאילו היתה תורה נותנת בו שיעור היה צריך
להפריש במדה במשקל ובמנין. והראב"ד עצמו הוצרך לאומרו שכתב שכיון שלא נתנה בו
תורה שיעור וזה שכתב רבינו הוא פירוש מה שאמרו בירושלמי ונחשב לכם וכו' וכ"כ הוא
ז"ל בפירוש המשנה. וטעמו הוא שכיון שהתורה לא נתנה שיעור אין לעשות בענין שנראה
שהוא מקפיד על השיעור שלא צותה תורה. והטעם שכתב הראב"ד לא נזכר בגמרא ואני
בעניי לא הבנתי דבריו דנראה כאילו הוא טעם הפוך דהשתא שהוא תורם באומד קרוב
לודאי שתורמתו או פירותיו מקולקלים ברוב הפעמים ואילו היה תורם במדה במשקל
ובמנין לעולם לא יבא לידי כך ואע"פ שהרב ז"ל רצה ליזהר מזה שכתב שכיון שיתן דעתו
להקפיד ולתרום במדה שמא יוסיף או ימעט וכו' שנראה מדבריו שכשאינו נותן דעתו
להקפיד ולתרום במדה אע"פ שיוסיף או ימעט אין בכך כלום אין דעתי נוחה בכך דמה
לנו ולקפידתו שאם הוא מוסיף או ממעט אע"ג שאין מקפיד קלקל מ"מ ואם אינו מוסיף
ולא ממעט אע"פ שהוא מקפיד תיקן. ורבינו משמין כתב מצוה לתרום מאומד כדי שיתרום
בעין יפה וטעם יפה הוא למה שאמרו במחשבה ניטלת וכו' אבל עדיין יקשה דאיכא למיחש
שמא יוסיף בתרומה ונמצא תרומתו מקולקלת וצ"ל דלב ב"ד מתנה שאם יהיה בו תוספת
שיהיה אותו תוספת הפקר וההפקר פטור מתרומות ומעשרות: כתב הר"י קורקוס ז"ל בקצת
ספרים כתוב כאן ומפריש בדעתו כמו אחד מס' וט"ס הוא וצריך להיות א' מחמשים שזה
עין בינוני וכל אדם צריך לנהוג כבינוני לא בעין רעה:

עין משפט ט.

הרמב"ם הל' תרומות פ"ג ה"י

תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר אֵין מִפְּרִישֵׁין אוֹתָהּ בְּאֶמְדָּה. ^ט אֶלָּא מִדְּקָדֵק
בְּשַׁעוּרָה וְאֶפְלוּ בְּזִמְן הַזֶּה. שְׁהָרִי שַׁעוּרָה מִפְּרָשׁ בַּתוֹרָה:

^ט. כסף משנה: תרומת מעשר אין מפרישין אותה באומד וכו'. ירושלמי בפרק קמא
דתרומות וכסתם מתניתין דפ"ד דתרומות ודלא כאבא אלעזר בן גמלא דס"פ כל הגט: